

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2021. január 23. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

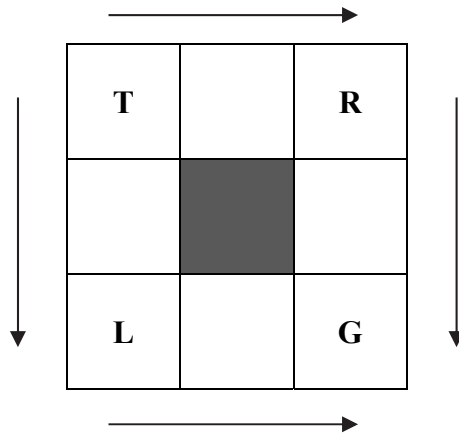
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1. a) Töltsd ki a négyzetet **négy különböző** magánhangzóval úgy, hogy függőlegesen lefelé és vízszintesen balról jobbra olvasva összesen négy különböző, értelmes, hárombetűs szót kapjál! Az így kapott szavak tulajdonnevek nem lehetnek. (Az olvasás irányát a nyilak mutatják.)

- b) A következő szavak elé csoportonként ugyanazt a betűt illesztve újabb értelmes szavakat kapunk. Írd a megfelelő betűt a pontvonalra!

A) vad, ló, les:

B) rém, akol, árt:

a	
b	

2. Egészítsd ki a következő szólásokat a megfelelő **számnevekkel**, majd írd melléjük a jelentésüknek megfelelő betűt! Vigyázz, két jelentés nem illik sehová!

- a) lúd disznót győz. A jelentés betűjele:
- b) szónak is egy a vége. A jelentés betűjele:
- c) Nem enged aból. A jelentés betűjele:
- d) Lekapja a körméről. A jelentés betűjele:

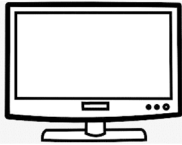

A lehetséges jelentések:

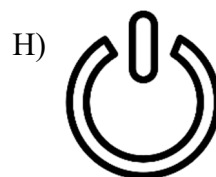
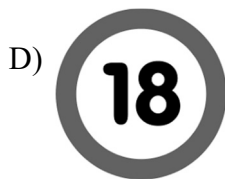
- A) Megszidja, megdorgálja.
- B) Ragaszkodik az elképzeléséhez.
- C) Sok ellenfelet csak nagy küzdelem árán győzhetünk le.
- D) A gyengébbek összefogással legyőzhetik az erősebbet.
- E) Fölösleges több szót vesztegetni rá.
- F) Szigorúan ellenőrzi a munkáját.

a	
b	
c	
d	

3. A képi jelek jelrendszereket alkotnak. Írd a **leginkább jellemző** ábrák betűjelét a táblázat megfelelő helyére! Vigyázz, két kép nem tartozik sehová!

a

fogalomkör	tiltást vagy korlátozást jelentő jelek	tájékoztató jel
I. 		
II. 		
III. 		

4.	Döntsd el, hogy az alábbi csoportokban mely szó vagy szavak írása helyes! Húzd alá ezeket! Vigyázz, egy sorban több helyesen írt szó is előfordulhat!	a																			
		b																			
		c																			
		d																			
		e																			
		f																			
	<table border="0"> <tr> <td>a) sakk-kal</td> <td>gally-jal</td> <td>Papp-pal</td> </tr> <tr> <td>b) cm-el</td> <td>jan. 1-jén</td> <td>jan. 1.-én</td> </tr> <tr> <td>c) Gellért-hegyi</td> <td>Gellérthegyi</td> <td>gellért-hegyi</td> </tr> <tr> <td>d) játszál</td> <td>játssz</td> <td>játsszad</td> </tr> <tr> <td>e) nagyja</td> <td>haggya</td> <td>higgye</td> </tr> <tr> <td>f) folyton</td> <td>folyjon</td> <td>fojtott</td> </tr> </table>	a) sakk-kal	gally-jal	Papp-pal	b) cm-el	jan. 1-jén	jan. 1.-én	c) Gellért-hegyi	Gellérthegyi	gellért-hegyi	d) játszál	játssz	játsszad	e) nagyja	haggya	higgye	f) folyton	folyjon	fojtott		
a) sakk-kal	gally-jal	Papp-pal																			
b) cm-el	jan. 1-jén	jan. 1.-én																			
c) Gellért-hegyi	Gellérthegyi	gellért-hegyi																			
d) játszál	játssz	játsszad																			
e) nagyja	haggya	higgye																			
f) folyton	folyjon	fojtott																			
5.	Az alábbi halandzsaszöveg vastaggal kiemelt szavai közül melyekre igazak az alábbi meghatározások? Írd a megfelelő szavakat a pontvonalakra!	a																			
		b																			
		c																			
		d																			
	<p>Egy ronta vitlározott a héren. Bár koltái még nem redéleztek, rámos kattyúja már csomborodott, mellette géres zebérek dengereltek. Verhes digáján bős cselenték kényereltek. A latus csámok verelyén szanda temerék kömöröltek.</p>																				
	<p>a) 2 példa a többes számú főnévre: és</p>																				
	<p>b) birtoktöbbsesítő jellel ellátott szó:</p>																				
	<p>c) egyes szám harmadik személyű birtokos személyjellel és határozóraggal ellátott szó:</p>																				
	<p>d) 2 példa többes szám harmadik személyű múlt idejű igére: és</p>																				

6. a) A következő mondatokat többféle módon is ki lehet egészíteni. Válaszd ki a megadott csoportokból mondatonként azt az **egy**et, amelyiknek mindegyik tagja illik a mondatba!

a	
b	

- I) Elmegyek a boltba, nincs itthon kenyér.
 II) Elromlott az autóm,tegnap busszal mentem dolgozni.

- A) amikor/ha/így
 B) de/így/amikor
 C) ezért/így/ennélfogva
 D) ha/amikor/hiszen

- b) Az alábbi címeket 4 csoportba sorolhatjuk aszerint, hogy a bennük szereplő mondatrészek hogyan kapcsolódnak egymáshoz. Megadtunk egy-egy címet, ezek mellé írd **a velük azonos szerkezetű két másik cím** betűjelét! Vigyázz, 3 cím kimarad!

A csoportok:

- I. A kőszívű ember fiai és
 II. Két választás Magyarországon és
 III. Nyár a szigeten és
 IV. Lassie hazatér és

A címek:

- A) A két koldusdiák
 B) A koppányi aga testamentuma
 C) A kondás legszenyesebb inge
 D) Ábel a rengetegben
 E) Játék a kastélyban
 F) Három ember a hóban
 G) Magyarázom a bizonyítványom
 H) Öt hét léghajón
 I) Az öreg bánya titka
 J) Érik a gyümölcs
 K) Vannak vidékek

7.	<p>Lázár Ervin egyik meséjében két szomszéd király szeretné a legmegfelelőbb vőlegényt kiválasztani leánya számára. Elmennek hát tanácsot kérni négy másik királyhoz, akiknek a beszélő nevét ezúttal kihagytuk a szövegből. Olvasd el figyelmesen az alábbi meserészletet, majd pótdold a hiányzó neveket a megadott névsorból válogatva! Vigyázz, egy nevet nem kell beírnod sehova!</p> <p>„Elhatározták hát, hogy meglátogatják az öregebb királyokat, akik már férjhez adták a lányukat, s megkérdik őket, milyen próbatételt alkalmaztak.</p> <p>A) király azt mondta: – Össze kell eresztetni mindegyiket a hétfejű sárkánnyal, s amelyik legyőzi, azé legyen a lányotok.</p> <p>B) király azt mondta nekik: – Amelyik a legtöbb kincset hozza, annak adjátok.</p> <p>C) király egy feladványt mondott el: – Adjatok nekik kilenc egyforma golyót, a kilenc közül egy legyen kicsit súlyosabb, mint a többi, de ezt szemmel ne lehessen látni. Amelyik két mérésből ki tudja választani a nehezebb golyót, annak adjátok a lányt.</p> <p>D) király csodálkozott, hogy ilyesmit kérdeznek. – Nem kell ide próbatétel, annak adjátok, amelyik a legszebb.”</p> <p>A lehetséges nevek: Eszerece – Csakkincs – Fúrfarag – Nyalkabalga – Izombizom</p>	a																								
8.	<p>Olvasd el a következő verset, majd oldd meg a rá vonatkozó feladatokat!</p> <p style="text-align: center;">Birtalan Ferenc: Ka-ke</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;">Mikor egészen kicsike voltam,</td> <td style="width: 50%; border: none;">amit a kertben láttam,</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">a Napot Napocskának,</td> <td style="border: none;">már Apa is méregetett.</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">a kereket kerekecskének,</td> <td style="border: none;">Ezek után ebédelni sem volt kedvem.</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">a lovat lovacskának becéztem.</td> <td style="border: none;">Mondtam, egye meg az ubort a kecs,</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">De az olyan gyerekes.</td> <td style="border: none;">mert minden szavam egy tús,</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">Aztán a szür nadrágot akartam felvenni,</td> <td style="border: none;">hogy csípje meg a csó,</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">és Mama csak értetlenül nézett.</td> <td style="border: none;">vagy az a másik lopós madár</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">Amikor a tar lepről meséltem,</td> <td style="border: none;">az egész becézgetősdit!</td> </tr> </table>	Mikor egészen kicsike voltam,	amit a kertben láttam,	a Napot Napocskának,	már Apa is méregetett.	a kereket kerekecskének,	Ezek után ebédelni sem volt kedvem.	a lovat lovacskának becéztem.	Mondtam, egye meg az ubort a kecs,	De az olyan gyerekes.	mert minden szavam egy tús,	Aztán a szür nadrágot akartam felvenni,	hogy csípje meg a csó,	és Mama csak értetlenül nézett.	vagy az a másik lopós madár	Amikor a tar lepről meséltem,	az egész becézgetősdit!	<table border="1" style="width: 100%; height: 100%;"> <tr><td style="width: 20px;">a</td><td style="width: 20px;"></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
Mikor egészen kicsike voltam,	amit a kertben láttam,																									
a Napot Napocskának,	már Apa is méregetett.																									
a kereket kerekecskének,	Ezek után ebédelni sem volt kedvem.																									
a lovat lovacskának becéztem.	Mondtam, egye meg az ubort a kecs,																									
De az olyan gyerekes.	mert minden szavam egy tús,																									
Aztán a szür nadrágot akartam felvenni,	hogy csípje meg a csó,																									
és Mama csak értetlenül nézett.	vagy az a másik lopós madár																									
Amikor a tar lepről meséltem,	az egész becézgetősdit!																									
a																										
b																										
c																										
d																										

- a) A vers szójátékokra épül. Milyen kifejezések helyett állnak a versben a következők?
Írd a kifejezéseket a pontvonalra!
- A) tar lep: →
- B) (egye meg az) ubort a kecs: →
.....
- b) A) Melyik lehet a vers utolsó sorában említett „az a másik lopós madár”?
A megoldást írd a pontvonalra!
.....
- B) Írj még két olyan állatnevet, amelyeknek a szótöve -ka vagy -ke végű,
és a versben nincs róluk szó!
..... és
- c) Milyen **szóelem** a vers címe?
.....
- d) Az alább felsorolt jellemzők közül húzd alá azt a **három** kifejezést, amelyik **nem jellemző** a versre!
metafora, ütemhangsúlyos verselés, szabályos rímképlet, alliteráció, hasonlat

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Így nyaraltak az ókorban

(1) Hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy a nyaralás és a turizmus az újkor embereinek kiváltsága volt. Valójában a pihenés, gyógyulás vágya, az ismeretlen tájak iránti kíváncsiság egyidős az emberiséggel.

(2) Betegek már az ókorban is voltak, és ők is szerettek volna meggyógyulni. A leghíresebb „szanatórium” Epidaurosban volt, ahol állítólag a gyógyítás istene, Aszklépiosz született. Az ókori görögök azt gondolták, hogy ezen a helyen gyógyító álmok száll a betegekre. Ezért itt töltöttek egy éjszakát, és másnap az álmukat elmesélték Aszklépiosz papjainak, akik ebből következtetéseket vontak le a jövőre nézve. A papok rendszerint terápiás hatású fürdőt vagy testmozgást is előírtak, amelyet Epidaurosban meg is lehetett valósítani. A lelki terápiát pedig a helyi színház szolgáltatta, ugyanis a görögök terápiás hatást tulajdonítottak a drámajátékoknak.

a	
b	
c	
d	
e	
f	

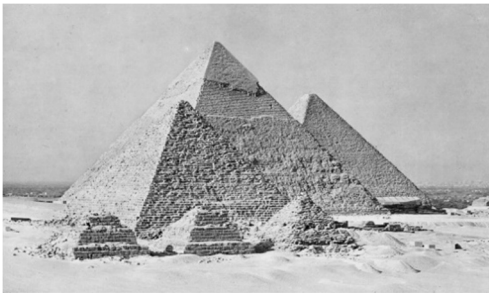
(3) A rómaiak abban a szerencsés helyzetben voltak, hogy hatalmas birodalmukban bárhová is utaztak nyaralni, belföldön maradtak. Ezt ki is használták, különösen az után, hogy Pompeius, aki a Kr. e. I. században élt, megtisztította a Földközi-tengert a kalózoztól. Persze az utazás azért így sem volt veszélytelen: rablók, kalandorok bármikor rátörhettek a gyanútlan emberekre, a viharok pedig akármikor a tenger fenekére számúzhették őket. Ennek ellenére igen forgalmasak voltak a birodalom útjai, hiszen ehhez minden megvolt: kiváló, kövezett utak, egymástól napi járásra elhelyezkedő fogadók, ahol ételt, italt kaphattak a vendégek, némelyikben pedig még éjszakára is meg lehetett szállni. A fogadók falai vendégekönvként is funkcionáltak, ahová a vándorok felfirkálták a véleményüket. A rómaiaknak térképeik is voltak, amelyeken nemcsak az utakat, de a távolságokat és a fogadókat is feltüntették. Még útikönyvek is készültek a római turisták számára, persze nem könyvformátumban, hanem tekercseken. Egy Pauszaniász nevű görög utazó Kr. u. 160 körül elkészítette az ókori Görögország útleírását a római turisták számára.

(4) Csoportos utazásokra is lehetőség volt, amelyeknek során idegenvezetést, ételt, italt, szállást is kínáltak a szervezők. „Klasszik csomagjuk” elsősorban a gazdagabb rómaiak körében volt népszerű. Természetesen Rómából indultak, majd lementek Nápoly környékére, itt megnézték a kedvelt üdülőhelyeket, kicsit pihengettek, majd átkeltek Görögországba, mert számukra ez jelentette a kultúrát. Ámuldozva csodálták Athént, felmásztak az Akropoliszra, sétáltak az agorán, és ha kedvük úgy tartotta, hajóztak egyet az Égei-tengeren. De ha igazán tengerparti pihenésre vágytak, akkor Kis-Ázsiába utaztak, mert ott épültek ki a felkapott tengeri üdülőhelyek. Gyakran látogattak el Trójába is, ugyanis a rómaiak csodálták a trójai háborúban részt vevő hősök ezeréves történeteit, amelyeket Homérosz eposzaiból ismertek.

(5) Az utazás megkoronázását a rómaiak számára az egyiptomi Alexandria jelentette. Bolyongtak a bazárban, jószóltattak maguknak a mágusokkal, majd megcsodálták a gízai piramisokat. Sokan hajóra szálltak, és a Níluson indultak tovább délre, le egészen a Királyok völgyéig.

(6) A Kr. e. II. században összeállították az ókori világ hét csodáját, amelyek a gazdag rómaiak számára rendkívül vonzó látványosságnak számítottak, és pénzük is volt ahhoz, hogy meglátogassák ezeket a nevezetességeket. Természetesen a kor utazási viszonyait ismerve ezek a körutak nem két hétig, hanem inkább két-három évig tartottak.

a) Melyik bekezdés illusztrációi lehetnek a következő képek? Írd a megfelelő sorszámot a pontvonalra!

A)

B)

Egy ókori színház

C)

Az athéni fellegvár makettje

D)

b) Mi minden könnyítette meg a rómaiak számára az utazást? Írj 2 példát!

.....

.....

c) Sorszámozással állítsd időrendbe az alábbi eseményeket! Kezdd a legkorábbival!

..... a trójai háború

..... az ókor 7 csodájának összeállítása

..... útikönyv a Hellászba utazók számára

..... a Földközi-tenger megtisztítása a kalóztól

d) Milyen célból utazgattak a rómaiak? Legalább 2 különböző példát említs!

.....

e) Igaz vagy hamis? Karikázd be a megfelelő választ!

A) Mivel a rómaiaknak sok pénzük volt, ezért utazásaik akár 2–3 évig is eltarthattak.

IGAZ – HAMIS

B) A tengeri utazások Pompeiusnak köszönhetően teljesen veszélytelenek voltak.

IGAZ – HAMIS

C) A fogadókban az utazók vendégkönyvekbe jegyezheték bele az üzeneteiket.

IGAZ – HAMIS

D) A rómaiak Homérosz műveiből ismerték a trójai háború történetét.

IGAZ – HAMIS

f) Melyik idegen eredetű kifejezés jelenti a szövegben a következőket?

gyógymód, gyógykezelés:

az egyik népszerű utazási ajánlat (kínálat):

10. Iskolai vagy távoktatás?

Az elmúlt évben mindannyian kipróbálhattuk, milyen előnyei, illetve hátrányai vannak annak, ha nem járunk iskolába, hanem távoktatás segítségével sajátítjuk el a tananyagot.

10–12 mondatos fogalmazásodban mutass be 2-2 érvet a távoktatás mellett és ellen! Térj ki arra is, hogy számodra inkább előnyt vagy hátrányt jelentett-e ez az oktatási forma!

Figyelem! A 4 mondatnál rövidebb fogalmazás nem értékelhető! Ha a fogalmazás nem éri el a 10 mondatot, az jelentős pontlevonással jár.

a	
b	
c	
d	
e	

A large rectangular box with a solid black border, containing 25 horizontal dotted lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box.

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.